

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 122 214/99 -11087
Signatura: vl2as116

Oblastní pracoviště č. 12 - Brno
Okresní pracoviště Brno-město

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola/zařízení:	Mateřská škola se speciální třídou pro děti s vadami řeči, Brno, Švermova 11 Švermova 11/666, 625 00 Brno
Identifikátor ředitelství:	600 107 531
IZO	107 602 083
Ředitelka školy/zařízení:	Mgr. Jarmila Krásová
Zřizovatel:	Město Brno - městská část Bohunice, Dlouhá 3, 625 00 Brno
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Brno, Křížová 22, 603 00 Brno
Termín inspekce:	14. 4. a 15. 4. 1999
Inspektoři:	PaedDr. Eliška Vencálková, PaedDr. Hana Sedláčková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace ve smyslu zákona č.138/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 76/1978 Sb. o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č.138/95 Sb.), § 45b, rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení k 25.3.1996 (dále jen síť škol), rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol k 1. 9. 1996, informační výpis ze sítě škol k 1. 9. 1998, zmocnění pro předání dítěte cizí osobě, podací deník, dokumentace zdravotně postižených dětí, veškeré záznamy z logopedické péče, individuální plány dětí zařazených do individuální logopedické péče, pracovní plán školy na školní rok 1998/1999, projekt „Týmová spolupráce s rodiči“, vnitřní řád pro pracovnice MŠ, vnější řád mateřské školy, výroční zpráva o činnosti školy pro ŠÚ za rok 1997/98, zápisy z pedagogických a provozních porad, přehledy výchovné práce, zápisy z průběžných hospitací, plány výchovné práce s dětmi, evidence a plány rehabilitačního kroužku, záznamy o dětech s odkladem školní docházky a s problémy, sdělení výsledků inspekční činnosti ze dne 9. 9.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Součástí ročního plánu trojtřídní MŠ se speciální třídou pro děti s vadami řeči je dlouhodobý úkol, který je rozpracováním obsahu výchovně vzdělávací činnosti v oblasti pracovní a ekologické výchovy. Pedagogickým sborem je přijat a rodiči akceptován. Dále jsou v ročním plánu uvedeny teze, z nichž vychází práce MŠ a specifikace zaměření jednotlivých tříd. Cíle školy jsou formulovány jako popis stávajících a již probíhajících procesů. Nejsou zřetelně a systematicky vytyčeny. Přesto lze říci, že koncepční záměry školy jsou v plánování výchovně vzdělávacího procesu zohledněny. Vyplývá to z dalších materiálů a stanovených prostředků, jimiž ředitelka míní předkládané cíle naplňovat. Plány ředitelka sleduje, plnění úkolů průběžně zaznamenává, ale jejich vyhodnocení není plně účinné.

Plánování školy má spíše nadprůměrnou úroveň.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Organizace výchovně vzdělávacího procesu i provozu má jasně stanovená pravidla. Jsou zpracována v řádech školy a ročním plánu, které mají všichni zaměstnanci k dispozici a akceptují je. Ředitelka promyšleně a adresně deleguje kompetence na jednotlivé pracovníce. Poradní orgán, pedagogická rada, se schází pravidelně a řeší výchovně vzdělávací otázky. Ve škole vládne pořádek. Rozložení pracovní doby učitelek a jejich nástup do zaměstnání v časných ranních hodinách provozu však není zcela efektivní.

Organizační zabezpečení pedagogického procesu ve speciální třídě pro děti s vadami řeči je nedostatečné. Individuální logopedická péče je prováděna na úkor běžné práce s dětmi. Ve třídě zajišťují výchovnou činnost pouze dvě učitelky. Chybí zde další pracovní síla s úvazkem v rozsahu tří hodin, jak ukládá § 4 odst. 1 vyhlášky MŠMT č. 127/1997 Sb.

Organizační řízení je na průměrné úrovni.

2.2 Personální struktura

V MŠ pracuje šest pedagogických pracovníků. Jedna z nich je důchodkyně, zaměstnána na poloviční úvazek. Všechny jsou odborně a pedagogicky způsobilé pro práci v MŠ. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Provozní personál vytváří dobré podmínky pro práci s dětmi. Ředitelka dbá na pořádek a řád. Chová se ohleduplně a taktně ke svým podřízeným. Vychází jim vstříc, někdy však respektuje více požadavky a zájmy učitelek, než dětí.

Ve speciální třídě pro děti s vadami řeči pracuje ředitelka - logopedka, s vysokoškolským magisterským speciálně pedagogickým vzděláním a učitelka - logopedická asistentka. Obě splňují požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost k vykonávání logopedické činnosti. Personální obsazení této třídy je sice kvalifikované, avšak nedostatečné (viz organizační strukturu).

Personální struktura školy je spíše nadprůměrná.

2.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Ředitelka podporuje další vzdělávání učitelek a umožňuje jim účast na vzdělávacích akcích. Sama jde příkladem. Stále studuje a zvyšuje svou odbornost. V současné době absolvuje atestační studium na Karlově univerzitě v Praze. Přednáší dalším učitelům v rámci akreditovaného programu MŠMT „Prevence poruch dětské řeči“. Pro školu zajistila dostatek současné pedagogické a odborné literatury, avšak při vedení učitelek jí cílevědomě a systematicky příliš nevyužívá.

Péči o další vzdělávání se škola věnuje spíše nadprůměrně.

Odborné a pedagogické řízení školy lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Ředitelka má naplánovanou kontrolní činnost, avšak v některých částech jen obecně. Provádí ji průběžně, především při krátkodobých vstupech. Soustřeďuje se hlavně na kontrolu dokumentace a její výsledky dále sleduje. Písemné záznamy, které vede o hospitacích, však jen v malé míře postihují zjištění a závěry z průběhu pedagogického procesu. Škola se zabývá a pravidelně hodnotí projevy a chování dětí, u kterých byly zaznamenány nějaké problémy. Ne vždy ale tohoto hodnocení cílevědomě využívá.

Ředitelka zpracovala kritéria pro odměňování a všechny pracovnice s nimi seznámila. V praxi je však k motivaci účelně nevyužívá. Učitelky, s výjimkou zástupkyně, neodměňuje podle kvality dlouhodoběji a diferencovaně, hodnotí jenom krátkodobě. Kontrolní a hodnotící systém nemá zcela promyšlen.

Kontrolní systém školy je na průměrné úrovni.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém školy je zaveden. Zaměstnancům se dostává informací včas a průkazným způsobem. Slouží k tomu porady, nástěnka, osobní kontakt, písemné vzkazy. Důvěrné informace jsou řádně uloženy a zabezpečeny před zneužitím.

Informovanost rodičů o chování a projevech jejich dětí je dobrá. Zejména řešení výchovně vzdělávacích problémů dětí věnuje škola kvalifikovanou a citlivou pozornost, včetně spolupráce s odborníky. Kromě osobního styku s rodiči využívá hojně nástěnek, kde informuje nejen o dění ve škole, ale uveřejňuje i populárně naučné články. Akce, které MŠ pořádá společně s rodiči, nepřesahují rámec běžných aktivit jiných škol. Širší bohunická veřejnost je o činnosti a službě, kterou MŠ poskytuje širší veřejnosti v oblasti logopedické péče informována prostřednictvím místního zpravodaje „Naše Bohunice“.

Informační systém školy je spíše nadprůměrný.

5 Vedení povinné dokumentace

Ředitelka vede povinnou dokumentaci v souladu s danou právní normou. Drobné administrativní opravy provedla v průběhu inspekce. I další dokumentaci školy má vzorně a přehledně uspořádánu.

Vedení povinné dokumentace je spíše nadprůměrné.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Mateřská škola nabízí program, který je v oblasti logopedické péče a zdravotní tělesné výchovy nadstandardní a je velmi dobře realizován. Cíle a úkoly běžné výchovně vzdělávací práce, jež vycházejí z Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy (SPN 1983) jsou plněny na průměrné úrovni. Ve speciální třídě, která je zřízena pro děti s poruchou komunikačních schopností, je odborná logopedická péče nadprůměrná. V další třídě se učitelky zaměřují na zdravotní tělesnou výchovu. Na základě odborných vyšetření realizují s dětmi i z ostatních tříd individuální rehabilitační cvičení, zaměřená především na plosku nohy.

Úroveň plnění schválených dokumentů školy a nabízeného programu je spíše nadprůměrná.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Ve využívání finančních prostředků přidělených škole se ukázaly dílčí nedostatky. Poskytovaný rozpočet umožňuje realizaci vzdělávacího programu s částečným omezením, někdy na úkor dětí (viz organizační a personální strukturu). Jinak škola čerpá peníze v souladu s jejich určením. Ziskává i další dobrovolné drobné finanční dary, příp. i věcné, především od rodičů, kterými doplňuje další možnosti realizace programu školy.

Efektivita využívání finančních prostředků je průměrná.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Budova mateřské školy stojí na okraji sídliště, které tvoří částečně zástavba panelových a částečně rodinných domů. Vybudována byla pro tři třídy. Zahrada kolem MŠ je prostorná, velmi dobře udržovaná a vybavená dostatečně pískovišti, převážně kovovými průlezkami, skluzavkami, houpačkami a dřevěnými lavičkami. V části zahrady jsou záhony, na jejichž údržbě se podílejí i děti jednotlivých tříd. V přízemí je školní kuchyně, skladové prostory, hygienické zázemí, pracovna vedoucí školní jídelny, ředitelna, sborovna a jedna třída. Vstupní chodba slouží dvěma třídám umístěným v poschodí k odkládání bot po příchodu do budovy. Každá třída má samostatný vchod a všechny jsou stejně stavebně řešeny. Mají šatnu, hernu s pracovnou, umývárnu a toalety, přípravnu jídla, kabinet, sklad lehátek, šatnu pro pedagogické pracovnice a prostor na ukládání pomůcek k úklidu. Místnosti jsou funkčně a vhodně zařízeny. Nadstandardně jsou třídy vybaveny závěsnými lany a dalšími pomůckami, které umožňují přirozeně rozvíjet pohybovou aktivitu dětí a realizovat rehabilitační cvičení. V každé třídě je pracovní stůl s náradím pro rozvoj manuálních dovedností. Pomůcek, materiálu a techniky pro běžnou práci má škola dostatek a jsou průběžně doplňovány. Prostory školy a jejich vybavení umožňují realizovat program školy

Speciální třída má pro logopedickou péči vhodné nástroje a pomůcky, které umožňují její kvalitní provádění. Pro zabezpečení individuální logopedické práce však chybí pracovna.

Úroveň materiálně technických podmínek školy ČŠI hodnotí jako spíše nadprůměrnou.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Prostory mateřské školy působí příjemně a teple, třídy jsou vzdušné, dobře osvětlené, s množstvím květin, které dotvářejí celkově dobrou estetickou úroveň. Stanovený režim dne respektuje tříhodinový interval mezi jídly i dostatečnou dobu pobytu venku. Umožňuje i uspokojování přirozené potřeby odpočinku a spánku, což však není důsledně využíváno. Pozornost škola věnuje pohybovým aktivitám, pro které byl v průběhu dne vytvářen prostor. Při práci s dětmi však docházelo, zejména ve speciální třídě, k omezování spontaneity dětí na úkor cílené, řízené činnosti. Pitný režim je zaveden, dětmi je využíván částečně. Kultura stolování je jen průměrná. Pracovní místa ne vždy respektují vzrůst dětí.

Úroveň psychohygienických podmínek školy je průměrná.

10 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Učitelky se ve výchovně vzdělávací práci zaměřují zejména na plnění úkolů, které rozšiřují množství poznatků, rozvoj komunikačních schopností dětí a vytváření prostoru pro pohyb v průběhu dne. Záměrně a promyšleně rozčlenily prostorové uspořádání tříd, což napomáhá rozvoji her. V plánu úkoly většinou diferencují s ohledem na věk a schopnosti dětí, v realizaci se však diferenciací projevuje méně. Při řízené práci, s výjimkou pracovních a výtvarných činností, volí učitelky převážně frontální způsob, kdy všechny děti plní úkol současně. Prostor pro samostatné rozhodování dětí a jejich uplatnění je tím do značné míry omezen. Úrovni jazykového projevu věnuje zvýšenou pozornost většina učitelek školy. Ve volných hrách, kromě speciální třídy, vytvářely učitelky velmi dobré podmínky pro spontánní pohyb, kterého děti aktivně a přirozeně využívaly. Individuální rehabilitační cvičení, zaměřené na posílení nožní klenby je pravidelně a dobře prováděno. Důsledně však není sledováno správné držení těla, čímž je někdy opomíjena komplexnost cvičení. Učitelky jsou k dětem laskavé, vstřícné, často využívají pochvalu a povzbuzení. Většina z nich důsledně sledovala správné hygienické návyky a úroveň sebeobsluhy, méně pak dovednosti při stolování a zdvořilostní návyky. V průběhu činností, zejména při hrách, věnovaly pozornost rozvíjení znalostí z dopravní výchovy.

Individuální logopedická péče ve speciální třídě pro děti s vadami řeči je realizována systematicky a má vysokou odbornou úroveň. Probíhá však během her ve třídě a vyžaduje plné soustředění učitelky a klid, který je vyžadován po všech dětech v místnosti. To omezuje spontánnost při hře, nerozvíjí v potřebném rozsahu kontakty s vrstevníky a vztahy spolupráce.

Na individuální práci navazuje skupinová reedukační péče prováděná v průběhu dne.

Na základě sledovaných činností lze celkově úroveň výchovně vzdělávací práce učitelek hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

11 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Vzájemné vztahy mezi dětmi byly ve sledovaných činnostech velmi dobré, děti většinou dobře rozvíjely hry, vzájemně spolupracovaly a vycházely si vstříc. Nevznikaly mezi nimi závažnější konflikty, drobná nedorozumění mezi sebou většinou řešily odpovídajícím způsobem. Jako méně schopné se jevíly při rozhodování v nezvyklé situaci. Děti se umí podřídit stanoveným pravidlům a dodržují je. Úroveň sebeobsluhy je dobrá, jako méně upevněné se jevíly zdvořilostní návyky. Celková úroveň stolování je nižší. Ne u všech dětí jsou dostatečně fixovány návyky hygieny a správného držení těla.

Děti s poruchami komunikačních schopností ve speciální třídě dosahují při odstraňování vad řeči prokazatelně výborných výsledků. Projevovaly odpovídající úroveň poznávacích, motorických, sebeobslužných a společenských návyků. Přizpůsobily se však organizaci pedagogického procesu ve třídě, takže sociální komunikace a spolupráce mezi nimi při hrách byla zaznamenána jen ve velmi malé míře.

Výsledky výchovně vzdělávací práce lze hodnotit ještě jako spíše nadprůměrné.

12 Hodnocení výchovného poradenství

Mateřská škola realizuje výchovné poradenství zejména v oblasti poruch komunikačních schopností. S rodiči dětí zařazených do speciální třídy nebo integrovaných do běžných tříd je průběžně projednáván způsob péče a její výsledky. Prostřednictvím deníků jsou pak rodiče informováni pravidelně, aby mohla péče pokračovat i v rodině. V případě závažnějších problémů jsou zváni společně s dítětem do poradny, která je otevřená jednou za čtrnáct dní. Logopedickou poradenskou službu poskytuje MŠ i rodičům z okolí. Ti přicházejí na základě informací získaných z místního tisku, nebo na doporučení od ředitelky okolních mateřských škol. Další oblast výchovného poradenství, kterou s rodiči škola projednává jsou vznikající problémy, zejména výchovné, nebo spojené se školní zralostí. Při řešení problémů i v odborné péči MŠ účelně spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Zachově ulici, Speciálně pedagogickým centrem při MŠ a ZŠI pro žáky s vadami řeči ve Veslařské ulici a s foniatry. Poradenská činnost má velmi dobrou úroveň, prokazatelně doloženou, s dobře vedenou dokumentací.

Výchovně poradenská činnost školy je nadprůměrná.

13 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Mateřská škola se pravidelně účastní místních soutěží vyhlášených zřizovatelem, (převážně výtvarných) ve kterých děti dosahují dobrých umístění. Zhruba čtyřikrát do roka jsou pořádána posezení s rodiči u příležitosti některých svátků, nebo jako součást pomoci při údržbě školní zahrady. V závěru roku se koná školní akademie, na které jsou prezentovány výsledky práce s dětmi.

Pravidelně každý týden probíhá pod vedením učitelky MŠ kroužek zdravotní tělesné výchovy, zaměřený zejména k procvičování klenby nohy. Škola nabízí a organizačně zabezpečuje ve dvou skupinách seznamování s anglickým jazykem. Práci s dětmi za úplaty provádí sjednaná lektorka. Vzhledem k frekvenci a podmínkám výuky neplní tato aktivita zcela svoji funkci. Na základě zájmu rodičů je zajišťována nepravidelně předplavecká výchova na ZŠ Horní pod vedením učitelky MŠ. Jedenkrát za dva až čtyři týdny je navštěvován kroužek keramiky v Centru volného času Lány. Škola využívá často nabídek

	odeslání zprávy	jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	14. 5. 1999	122 216/99 - 11087
Školský úřad:	14. 5. 1999	122 215/99 - 11087

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		Ne